

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 június 21, szombat

A MAGYAR NEPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM.
151. szám

**Az új
kolozsvári
piaci árak**

Nagyjelentőségű fordulat a magyar szövetkezeti életben

Kalács Szövetkezeti Központ igazgatósága kimondotta a tagszövetkezetek belépését a megyei federálékba

MAROSVÁSÁRHELY. — A Kalács Szövetkezeti Központ igazgatósága Korparich Ede elnökletével nagyjelentőségű ülést tartott, amelyen az egybegyűlt igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok megbeszéltek a magyar szövetkezetek legfontosabb kérdéseit. Az igazgatósági ülés a romániai magyarság népi érdekeinek szemlélő tartásával döntő határozatokat hozott mind a magyar szövetkezeti tagok szükségleteinek helyes szolgálata, mind pedig az ország gazdasági fejlődésének előmozdítása érdekében.

Az igazgatósági ülés leszegelte, hogy a magyar szövetkezeti mozgalomnak az ország általános szövetkezeti hálózatától való elvonulása egyet jelentene a gazdasági fejlődésből való kimaradással. Eppen ezért a Kalács Szövetkezeti Központ szükségesnek látta szövetkezeti számára a Megyei Szövetkezeti Szövetségbe (az úgynevezett federálékba) való belépést. A belépéssel kapcsolatban a központ végzi el a szükséges szervezési munkát, az egyes szövetkezetek továbbra is megtartják jelenlegi tagságukat.

Az egyhangú határozat meghozatala után Korparich Ede elnök közölte az igazgatósággal, hogy illetékes helyről felszólították a

Kalács Szövetkezeti Központot, tegyen javaslatot két személy kiküldésére egyrészt a Szövetkezetek Nemzeti Intézetébe (az úgynevezett INCOOP-ba), másrészt a szövetkezetiügyi minisztériumhoz, ahol azok, mint irányító állásban lévő magyar szakemberek fejtenek majd ki működést. Az igazgatóság erre a feladatra Kisgyörgy Imrét és Zimányi Péter dr.-t jelölte ki.

A Kalács Szövetkezeti Központ igazgatósági ülésének döntése fordulópontot jelent a romániai magyar szövetkezetek életében. A kisebbségi időkben még érthető volt ezeknek a szövetkezeteknek a nemzeti alapon való elvonulása, ma azonban, amikor kormányzati alapú az együttélő népek egyenjogúsága és egyre nagyobb jelentőséghez jut a szövetkezeti hálózat az egész ország gazdasági életében, a különállás tulajdonképpen a demokratikus haladástól való elszigetelődést és végeredményben a magyar szövetkezetek elszorítását jelentette volna. A magyar szövetkezetek beállása a közös megyei szövetségekbe, megkönnyíti az áruellátást, kikapcsolja a kétoldali sovinizmust, együttműködést teremt a román és magyar szövetkezetek között és nagy lépéssel viszi előre az egész ország és benne a romániai magyarság szociális fejlődését.

román lapok méltatták a nagyjelentőségű határozatot. A végrehajtóbizottság határozatát teljes egészében közli a Román Kommunista Párt központi lapja, a „Scanteia” és igen bőségesen ismerteti és tárgyalja a „Romania Libera” című lap is.

A Román Kommunista Párt lapja, a „Scanteia” a végrehajtóbizottság határozatából a magyar fasizta elemek elleni kemény állásfoglalást, a román haladó demokrata erőkkel való szövetség megerősítését, valamint az imperialista célzatu dunamedencei blokk elleni állásfoglalást emeli ki s hangsúlyozza, hogy a MNSz szervezeteinek vezetését falvakon a dolgozó parasztság, a városban a munkásság és a haladó értelmiségre kell bízni.

**A SZOVJET TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA TÁVIRATA
PARHON PROFESSZOR-
HOZ**

Parhon professzort, a kiváló demokrata román tudóst — mint ismeretes — a Szovjet Tudományos Akadémia levelező tagjának választotta meg. A Szovjet Tudományos Akadémia vezetősége ebből az alkalmából a következő szövegű táviratot intézte Parhon professzorhoz:

— Tisztelettel közöljük, hogy a Szovjetunió Tudományos Akadémiája június 12-iki teljes ülésén önt levelező tagnak megválasztotta.

Szerencsekívánataink kifejezése mellett a Tudományos Akadémia kifejezi azt a reményét is, hogy ez a választás hozzájárul a két ország tudásainak együttműködéséhez és elősegíti az emberiség javát szolgáló tudományos fejlődését.

A táviratot Vadilov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnöke és Bruevics titkár irták alá.

UJABB 1300 TONNA GYAPOT ÉRKEZETT A SZOVJETUNIOBÓL

Szerdán közltek táviratilag az OBIC-al, hogy a Szovjetunióból újabb 1300 tonna gyapotot indítottak utnak. Ezzel a mennyiséggel a román-szovjet gazdasági egyezményben kikötött 1947. évi gyapotehozatal 40 százalékát szállította le a Szovjetunió.

Olcsó földhitelezés jut a dolgozó földművesség

Hét végére várják haza kormányküldöttségünket Moszkvából

országunk demokrata erőinek az az szándéka, hogy gazdasági és pénzügyi életüket minél előbb újaterezték s az egyidejűleg a széles dolgozó tömegek élet színvonalát megjavítva az ország gazdaságát elősegítsük, egyre sürűbb lépésekkel a kormány legújabb intézkedéseiben és törvényjavaslataiban.

román Kommunista Párt egész gazdasági és pénzügyi életünk kiterjedő tervének megvalósítása érdekében megelégedőleg is komoly intézkedések vannak ezen a téren.

állanlatban a legfőbb törekvés kétirányú az új termésség a lakosság életének biztosítása és a pénz stabilitásának a dolgozó munkások és értelmiségiek ellátásának megoldása. Ezzel kapcsolatban a parlament is tovább végzi a munkáját s még a jelenlegi rend. ülészek befejezése előtt néhány fontosabb törvényjavaslatot kell hozavonni.

gazdasági természetű intézkedések egyidejűleg — azok sikerének biztosítása — az ország haladó demokrata mozgalom belső átszervezését, tisztos és megerősítő munkába kezdetek.

MIT TARTALMAZ A HÍTELRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT?

területi napokban a földművelésügyi minisztérium újabb nagyjelentőségű törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé, amely az Agerpress jelenlegi törvényjavaslat a földművelésügyi minisztériumtól megkérve szól s a legutóbb megszavazott mezőgazdasági jogszabályozásról szóló törvényekkel egyidejűleg megerősítő felhívókat tartalmazó falusi gazdasági életünknek jelenleg ez a keretben együttemű munka jellemzi, ami jelenleg demokratikus megerősödés és az ország gazdasági talpraállítást vezet.

Nagyjelentőségű törvényjavaslat főbb pontjai a „Scanteia” a következőkben: — A jelenleg meglévő négy mezőgazdasági hitelintézetet lényegében csupán a falusi lakosságok nyújtott segítségét tekintve a dolgozó parasztságnak

hitelt juttatott, azt rendszerint embertelen és teljesíthetetlen feltételek mellett. A nyújtott hitelekért leggyakrabban 30-40 százalékos kamatot kértek, ami az amugy is nehéz küzdelmet vívó parasztság teljes tönkretételéhez vezetett.

A földművelésügyi minisztérium által előterjesztett, s a parasztság részére nyújtandó hitel megszervezéséről szóló törvényjavaslat merőben más módszereket kíván meghonosítani, mint ami eddig a román hiteléletben szokásos volt. A földművességnek nyújtandó hitelt elsősorban 3500 népbank útján fogják folyósítani, ami egyfelől a kezelési költségek és a kamat terhe legkisebb mértékben való leszállítását, másfelől, tekintettel arra, hogy a népbankok rendszerint közvetlen közelről ismerik a falusi lakosságot és vagyoni állapotát, a hitelnyújtás meggyorsítását jelenti. A harmadik jellemző vonása az így nyújtott kölcsönöknek, hogy a lehetőség szerint minden felesleges formáságot és úgynevezett elővigyázatossági intézkedést mellőznek.

A törvényjavaslat szerint ezek a hitelek minden béklyótól és állami törvénykezési illetéktől mentesek.

A mezőgazdasági váltóra juttatott kölcsönök kamatosságát minden esetben az INCOOP állapítja meg a „Mezőgazdasági hitel állandó bizottságának” jóváhagyásával. Ez utóbbit a jelenlegi törvényjavaslat elfogadása után állítják fel és a Legfelsőbb Nemzeti Gazdasági Tanács mellett fog működni.

A mezőgazdasági hitel állandó bizottsága 5 tagból áll, egy-egy póttaggal. A tagok a mezőgazdasági minisztériumot, a Nemzeti Bankot, a Nemzeti Szövetkezeti Intézetet, a Központot és a Legfelsőbb Nemzeti Gazdasági Tanácsot fogják képviselni.

A törvényjavaslat a mezőgazdasági szövetkezetek részére nyújtandó hitelt is intézkedik. Egyéves olcsó lejáratu hitelt nyújtanak a mezőgazdasági termények értékesítésére és a gazdasági ellátásához szükséges leltár kiegészítésére, illetőleg a falusi szövetkezetek ellátására. Kétéves hitelt nyújtanak termelésre és a termelvények értékesítésre. Hét évi lejáratu hitelt élő és bolti mezőgazdasági leltár kiegészítésére, gépek beszerzésére stb. Végül 25 éves lejáratu nagyobb hitelt nyújtanak földvásárlás céljára.

Az új törvényjavaslat, amint az a rövid ismertetésből is látható, legfőbb célja az, hogy a kisbirtokos parasztság megmentsék a bankok uszora hiteleitől és attól, hogy a hitelek következtében kénytelen legyen földjétől megválni.

**KORMÁNYKÜLDÖTTSE-
GÜNK MOSZKVAI TÁR-
GYALÁSAI**

A román kormányküldöttség tagjának Gheorghe Gheorghiu-Dej kereskedelmi és ipari, valamint Traian Savulescu földművelésügyi miniszternek a Szovjetunió-tól való gabonabehozatalról folytatott tárgyalásai — Moszkvából érkezett je-

lentések szerint — a legkielégítőbb módon haladnak előre. Minden remény meg van rá, hogy hatalmas keleti szomszédunk, a Szovjetunió most is messze-menő módon siet országunk segítségére.

1300 MILLIÁRD LEJ A KÖZALKALMAZOTTAK ELLÁTÓSZERVÉNEK

Az Agerpress jelenti, hogy a közalkalmazottak szakszervezetének szövetsége az ellátószerveknek nyújtandó hitel felmérése érdekében eljár a pénzügyminisztériumnál és kérte az eddigi forgatóké hitel felmérését.

Hogy a köztisztviselők és közalkalmaz-

zottak eleget tegyenek kötelezettségeiknek, a jelenlegi 100 milliárd lejes forgatóké hitel, 1300 milliárd leire emelik fel. Ennek végrehajtásához azonban az ellátószervekről szóló törvény 6. szakaszának módosítása szükséges, s éppen ezért a módosításra vonatkozó törvényjavaslatot a legelővidebb időn belül a képviselőház elé terjesztik.

A MNSZ ORSZÁGOS VÉGREHAJTÓBIZOTTSÁGÁNAK HATÁROZATAIT MÉLTATJA A ROMÁN SAJTÓ

A MNSz országos végrehajtóbizottságának határozatát szerdán este ismertette a román rádió. Csütörtökön reggel csaknem az összes haladószellemű fővárosi

A demokratikus baráti együttműködés szelleme érvényesült a makói és szegedi román-magyar kulturális tárgyalások alatt

TEMESVÁR. — A közelmúltban megtartott román-magyar közigazgatási mezőgazdasági, határőrségi és vámügyi értekezlet folytatásaképpen június 15-én Makón újabb román-magyar megbeszélések zajlottak le. Makó közönsége a román küldöttséget, amelyet Jonescu Titus dr. temesvári főispán vezetett, rendkívül meleg fogadtatásban részesítette.

A román küldöttséget a csanádi határállomáson Kiss János csanádi és Pálffy György szegedi főispán fogadta. Az értekezlet után

disztribúciót adtak a román küldöttség tiszteletére. A kölcsönös felismerésekben mind a két részről hűtet tettek a román és magyar nép demokratikus összefogásának szükségéről és hangsúlyozták a két nép közötti őszinte barátság fontosságát.

Az ebéd befejezése után a román küldöttség eleget tett Szeged város meghívásának és ellátogatott Szegedre, ahol a román vendégeket Dénes Leó főpolgármester fogadta. Este a szegedi opera disztribúciót rendezett a küldöttség tiszteletére, amit közvetlen hangulatu baráti diszvacsoza követett.

A szegedi látogatás alkalmával megbeszélések folytak a temesvári és szegedi operák és egyetemek kulturális kapcsolatainak kiépítéséről és szorosabbra fűzéséről is.

A román küldöttség távozása alkalmával üdvözlő táviratot intézett a magyar kormány vezetéséhez és köszönetét fejezte ki a meleg és őszinte baráti fogadtatásért, amelyben magyarországi tartózkodása alatt részesítették őket.

A MNSz bihari szervezetei kiméretlen harcot indítanak a reakció és nemzeti elfogultság minden megnyilvánulása ellen

Ujabb lelkes csatlakozás a végrehajtóbizottság határozatához

NAGYVÁRAD. — A Magyar Népi Szövetség nagyváradi kerületének vezetői Csanda Endre elnökletével ülést tartottak, amelyen Szabó Imre szervező felelős ismertette az országos központi végrehajtóbizottság határozatát, amely megszabta a MNSz jövőben követendő irányvonalát.

Borsi József, a központi szervezőbizottság tagja, ismertette azokat a körülményeket és elgondolásokat, amelyek az országos végrehajtóbizottság határozatát szükségessé tették.

— „Minden magyar egy táborban!” jelszóval — mondotta az előadó — sokan besurrantak a szervezetbe, vezetőséghez jutottak

s ezt kihasználva, a népi érdekek ellenétes szellemet igyekeztek a Magyar Népi Szövetség életébe átvitetni.

Szervezeteinkben önvizsgálatot kell tartani és az elvtelen „magyar egység” gondolatát azokból kiküszöbölni. Kiméretlen harcot kell folytatni a magyar reakció és a magyar sovinizmus minden megnyilvánulása ellen.

Többek hozzájárulása után a gyűlés egyhangulag magáévá tette az országos központi végrehajtóbizottság előirásait és elhatározta, hogy a biharmegyei 102 szervezetében azonnal megkezdje a cselekvő munkát, a tisztogatást, hogy ezzel biztosíthassa a MNSz

demokratikus népi célkitűzéseinek sikeres végrehajtását.

A gyűlés határozatáról a következő táviratot küldték a MNSz országos központjának:

„Bihar megye demokrata marquisai június 16-i gyűlésükön lelkesen tették magukévé országos végrehajtóbizottságunk határozatait.

Megtisztítjuk sorainkat a reakciós elemektől, hogy zavartalanul megvalósítsuk a népi demokratikus népi egységünket, mert csak így erősíthetjük meg a haladó román demokrata erőkkel vezetett közös harcunkat a reakciós erők ellen.

VILÁGOSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR

Szabaddá tették a burgonya forgalmát

BUKAREST. — Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a mai naptól augusztus elsejéig mind a tavalyi termésű, mind az idei burgonya kereskedelmi forgalma minden alakiságtól mentes a hadsereg, a beszerzőcsoportok és az egészségügyi intézmények részére.

Azok a zöldségkereskedők, akik a közellátási hivatal részéről szabályszerű igazolvánnyal bírnak, működési körletükben szintén minden korlátozás nélkül fejthetik ki kereskedelmi tevékenységüket. Éretlen burgonya eladása, vásárlása és szállítása továbbra is szigorúan tilos.

Magánháztartások saját szükségletre legfeljebb 60 kiló burgonyát vásárolhatnak.

SZOLGÁLTATOS KOLOZSVÁRI GYÓGYSZERTRAK. Junius 20-án dr. Biró (Szabadság-tér 4), Minerva (Dózsa György-utca 35), Victoria (Horea-utca 47), dr. Cseresnyés (Malinowszki-ter 13), Orient (Marasesti-utca 17), Holicska (Mocok-utca 42), Hercules (Marasti volt Hősök-tere 14). Egész éjjel szolgálatban: Holicska és Hercules gyógyszer-tárak.

A TANÁRI KÉPESÍTŐVIZSGÁKAT, amelyeket az eredeti terv szerint augusztus 18-án kezdtek volna meg, a nemzetnevelésügyi minisztérium később közzétett határozata elhalasztotta el.

(*) KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Köszönetet mondunk mindazoknak a barátainknak és jóismerőseinknek, akik felejtethetetlen drága jó feleségemnek, illetve édesanyjánknak temetésén fájdalomunkat részvételükkel enyhíteni igyekeztek. Kun Mihály és családja.

A BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM társadalomtudományi intézetének zeneszeminariuma junius 21-én, szombaton délután fél 6 órakor a központi egyetem aulájában bemutatja Dvorák: „Csellóverseny” és „Uj világszimfónia” című szerzeményét. Bevezető előadást tart Székely Endre.

A BUKARESTI ZÖLDSÉGÁRUKAT a következőképpen rögzítették: csipős zöldpaprika 1500 lej, ugorka 20-30 ezer lej, paradicsom 25-50.000 lej darabonként. Az új burgonya 85.000 lej, a régi krumpli 35.000, a zöldbab 100.000 lej kilónként.

A BUKARESTI VILAMOSÁGI ÉS GÁZTÁRSASÁG nagyteljesítményű, 10 ezer kilowattos turbinát rendelt Svájc-ból. A turbina ellenértékének 90 százaléka már ki is fizette. Az új erőtelep beállítása teljes mértékben lehetővé teszi Bulgáriának villamos árammal Romániából történő ellátását. E kérdésben a két ország köztörténelme között már korábban megállapodás jött létre.

3000 DARAB GÉPKOCSIABRONCSOT készít a bányai gyár abból a nyersanyagból, amelyet a Szovjetunió bocsát rendelkezésére. A nyersanyag egy részét a gyártás díjában a bányai üzem kapja. Hasonló szerződést kötött a Román Vegyipari Rt. is a Szovjetunió egyik szakmai cégével 1000 darab gépkocsiabroncs gyártására.

MEGKESELTÉ szováltás közben üzlet-társát Patrona Pavel, egyik fővárosi vulkanizálóműhely tulajdonosa. Cívakodás közben Patrona felkapta azt az éles kést, amellyel a gépkocsik gumibroncsát szokták szétvágni és felhasította vele Gheorghie Ion nevű cégtársa hasát.

A súlyosan megsérült embert kórházba szállították. Patrona önként jelentkezett a rendőrségen, ahol őrizetbe vették.

1050 DARAB 500 LEJES EZÜST-PÉNZT találtak Csikós József temesvári lakosnál, aki nem tudta az ezüstpénz eredetét igazolni. Letartóztatták.

CEMENTTERMELÉSÜNK az utóbbi időben jelentős fejlődést mutat. A romániai cementgyárak termelése az 1945. évben 250.000 tonna volt, ugyanannyi, mint az 1935. évben, míg az 1946. évben ez a mennyiség 360.000 tonnára emelkedett, a többit tehát havonta átlag 30.000 tonna. Ezt a havi átlagmennyiséget a folyó év április és május havában havonként 20.000 tonnával haladták meg, mert ebben a két hónapban a romániai cementgyárak termelése elérte a 100.000 tonnát.

A „DOLGOZÓ NŐ” című folyóirat előfizetői és pártfogói nyugtakönyvét ellopják. A lap szerkesztősége kéri, hogy az illetőt, aki megkísérelné ezzel az előfizetéseket felvenni, adják át a rendőrségnek.

AZ ASZTALOSIPAROSOK ÉS ROKONSZAKMÁK ELLÁTÓSZERVE tudomására hozza tagjainak, hogy szombaton délután 4-7-ig, vasárnap reggel 7-10-ig husosztás lesz. A munkaadók önköltségi áron szintén vásárolhatnak.

Időjárásjelentés:

Nyugateurópában egyre tovább terjeszkednek az enyhe óceáni légtömegek, a leszálló légtömegek a skandináv államokra is kiterjeszkednek. Kelet Európában az óceáni légtömegek kevésbé éreztetik hatását. Várható időjárás péntek estig: Mérsékelt szél, felhőátvonulások, néhány helyen fűtőeső, a hőmérséklet tovább emelkedik.

A MNSz gyűlésnaptára

Junius 20-án, pénteken délután 11 órakor szervezőbizottsági ülés a szervezet Farkas-utca 7 alatti székházában.

Junius 21-én, szombaton délután 6 órai kezdettel a vasutas alosztály műsorral egybekötött gyűlése a szervezet Farkas-utca 7. szám alatti székházában.

„SZENTGYÖRGYI ISTVAN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Pénteken este fél 8 órakor: Francia pezsgő. Erre az előadásra a Szinpártoló Egyesület kedvezményes szelvényei érvényesek.

Szombaton délután fél 5 órakor: Az utolsó Verebely lány. András Márton és Szabó Duci fellépésével. Olcsó helyárakkal.

Este fél 8 órakor: Francia pezsgő.

A MAGYAR ZENE ÉS SZÍN-MŰVÉSZETI FŐISKOLA HANGVERSENYEI:

Junius 20-án, pénteken este 8 órakor: II. nővendékhangverseny.

Junius 22-én, vasárnap este 8 órakor: III. nővendékhangverseny.

KOLOZSVÁRI MOZIK MÜSORA:

CAPITOL: Stan és Bran. Tengeri farkasok. II. Színes parádé. Uj hiraó.

CORSO: David Golder. Hatalmas zsidó tárgyu film.

RIO: Tavaszi szonáta. A legnagyobb magyar zenés film. Főszerepben: Szörényi Éva, Uray és Benkő. Pazar amerikai zenés kísérőműsorral. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délután 11 órakor matiné.

ROYAL: A tanítónő. Bródy Sándor színműve. Főszereplők: Jávör, Szörényi, Gózon, Berki Lili. Kezdetek: 3, 5, 7 és 9 órakor.

ROYAL-TEREM: A 3 arizonai. 1947-es cowboyfilm William Boyd-al. Kezdetek fél 4, fél 6, fél 8 és 9 órakor.

SELECT. Az ezerarcú bős. A lengyel ellenállás nagy filmje.

URANIA: Ahol az ég és a tenger találkozik... Végig színes film.

SPORTÉLET

Bukarest és Nagyvárad legjobb kerékpárosai versenyeznek szombat—vasárnap a kolozsváriakkal

KOLOZSVAR. — A legjobb bukaresti, nagyvárad és kolozsvári kerékpárversenyzők részvételével szombat délután 4 órakor a városi sporttelepen gyorsasági, üldözési, középtáv és 1 kilométeres időverseny, majd vasárnap délelőtt 10 órakor a Szabadság-tér körül 50 kilométeres háztömb-körülj verseny lesz.

A versenyen résztvevő csapatokat a következőképpen állították össze:

Bukarest: Gociman, Norhadian,

Chicomban, Nicolescu, Teodorescu és Ocneanu.

Nagyvárad: Nagy, Csire, Burián, Bozó, Ottenberger.

Kolozsvár: Zajkás, Molnár, Costel, Balla, Both, Fazekas, Nagy.

A Vasas kerékpárszakosztályának rendezésében lebonyolításra kerülő verseny igen érdekesnek ígérkezik. A bukaresti versenyzők július első felében résztvesznek a franciaországi országúti kerékpárversenyen.

A Dermata vasárnap a Solvay ellen játszik

KOLOZSVAR. — Az NB II. harmadik csoportjának utolsó fordulóját vasárnap játszik le. Marosvásárhelyen CFR—Minerul, Tordán CFR—Victoria, Aranyosgyéresen Sodronyipar—Phönix, Nagyváradon Crisana—Surianul, Brádon Mjca—Arsenal, Medgyesen pedig Karres—Törekvés mér-

közés lesz, míg Kolozsváron vasárnap délután fél 6 órakor a városi sporttelepen a Dermata a Karrest verő marosújvári Solvay ellen játszik.

A főmérkőzés előtt fél 4 órakor az Acélárugyár labdarúgócsapata a Dermata ifjúsággal mérkőzik.

A moszkvai Dinamo, Torpedo és Spartak labdarúgócsapatai európai portyára indulnak

MOSZKVA. — A Szovjet Labdarúgó Szövetség engedélyezte a moszkvai Dinamo, Torpedo és Spartak csapatainak európai portyáját.

A három szovjet csapat a baj-

nokság befejezése után Anglia, Franciaország, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Svédország, Norvégia, Belgium és Bulgáriában tart mérkőzéseket.

Konrad (UDR) védi a román válogatott kapuját vasárnap a jugoszlávok ellen

BUKAREST. — A román válogatott csapat szerdán délután 3x 30 perces válogató jellegű edzőmérkőzést játszott az Unirea Tricolor csapata ellen és 5:4 (2:2, 1:1, 2:1) arányban győzött.

Az edzőmérkőzés után a Román Labdarúgó Szövetség kijelölte a jugoszlávok ellen játszó végleges csapatot, amely a következő játé-

kosokból áll: Konrad, Marinescu, Farmathi, Bacut, Mari, Ritter, Farkas, Marian, Kovács, Tiberiu, Reiter, Tartalékok: Stanescu, Mjhailescu, Comsa.

A Balkán-Kupa mérkőzést vezető bolgár játékvezető mellett Tica Iliescu és Jancu Ceaureanu a partjelzők.

SPORTHIRADÓ

GELTCH Ervin, a Dermata tornaszakosztályának elnöke és alapítótagja váratlanul elhunyt. A kiváló sportember halála sportkörökben mély részvétet keltett.

A HAGGIBBOR labdarúgócsapata szombat délután Egeresen játszik a C-liga küzdelmei során a Minerul ellen. A vezetőség felhívja mindazokat, akik a csapatot el akarják kísérni, jelentkezzenek Neumann Zoltánnál, Dózsa György-utca 16 szám alatt.

A VASAS 24 férfi és 6 női atlétája pénteken reggel indul Arad-ra az országos szakszervezeti atlétikai bajnokságokra, amelyek szombaton és vasárnap rendeznek meg. A bajnokságokon az ország összes szakszervezeti sportegyesületei közel 300 atlétával vonulnak fel.

A NAPOCHEMIA labdarúgócsapata szombat délután 5 órakor az egyetemi stadionban a Victoria Magisz csapata ellen játszik.

ADÁS-VÉTEL

VESEK! Készpénzzel fizetek! Karikahajós varrogépeket, kötőgépeket, alkatrészeket, tüket. Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 4590

IRÓGÉP és Saubek bélyegalbumok sürgősen eladó. Bende, Március 6-utca 30 szám. 4903

RÁDIO modern, új típusu, olcsón eladó. Forduló-utca 2. 4917

3+1 Philips rádió eladó. Csordás-utca 4. 4931

NYUGSZÉK, szőnyeg, kétkaru, 10 kilógig mérő mérleg, olajfestmények eladó. Cim a kiadóban. C.

JÓKARBAN lévő irógépet keresünk megvételre. „Irné” malom, Dragalina-utca 3. 4951

EGY használt világos, betétes háló olcsón eladó. Dávid Ferenc-utca 6, hátul az udvarban. 4981

FÜGGÖNYT, jókarban lévő keresek megvételre. Dózsa György-utca 37, házfelügyelőnél. 4976

ANTIK óra és 12 személyes színes damaszt abrosz szalvétákkal eladó. Somlyai Tivadar, Egyetem-utca 11, I. emelet.

SZÉP mély gyermekkosci, régi festett hálószoba eladó. Asztalos, Motilor-ut 38. 4969

ÖT méter len ászon eladó. Cim a kiadóban. 4971

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, állástkeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelítség leveleknél 5000 lej pótdíj fizetendő. Szöveg hirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 lej négyzetcentiméterenkint. Nvlttér szavankint 10.000 lej.

MODERN sötét háló eladó. Török-vágás-ut 25. 4973

MODERN konyhaberendezések, díofurniros rekamié, kombinált szekrények, stráfszekér, hám, kilences angora nyul-kekrecek sürgősen eladó. Mária királyné-utca 24, asztalosnál. 4979

KOMPLETT hálószobabútor eladó. Csillag-utca 2. 4983

MESTERHEGEDÜMET, brácsámat eladom. Dely-Szabó, Kossuth Lajos-utca 1 szám. 4984

NATUR tiszta selyem chantung kosztümkabát eladó. Cipariu-utca 9. 4980

ELADÓ egy férfi Singer varrogép. Bolyai-utca 10. 4991

ELADÓ világos hálóbútor. Árpád-ut 9, ajtó 5. 4989

ELADÓ egy jókarban lévő gyermek-sportkosci és egy spanyolfal. Arteleor-utca 2. 4993

Eladó egy kettős működésű haltegép transzmisszióval. Tejesítmény 8 órákint 10.000 kg aprított tűzif. Ezenkívül szivógáz motorokhoz alkalmas gázgenerátorok tartozékokkal fatűzelésre. Cim a kiadóhivatalban.

ELADÓ 10 méter hosszú, 1.20 méter széles piros kókusz szőnyeg. Cim a kiadóban. Gr.

ALLAST KAPHAT SZAKÁCSNÖT keresünk azonnalra. Jelentkezni lehet 2-4 óra között Majális-utca 17. 4977

ALLAST KERES 14 EVES gyakorlattal volt fűszerkereskedő 8-11-ig elfoglaltságot keres. Cim a kiadóban. Gr.

BUTORJAVÍTÁSOKAT, fényezés, átalakítás, mintalap szerinti rendeléseket, bármilyen asztalos munkát jutányosan elvállalunk. Mária királyné-utca 24, műasztalos. 4979

MAGYAR helyesírásból órákat adok. Cim a kiadóban. Gr.

INGATLAN-LAKÁS

3 SZOBÁS komfortos lakást keresek meggyezés szerint. Cim a kiadóban. 4888

ELADÓ új ház pirosban, öt szoba összkomfort, vagy 2x2 szoba összkomfort, 2 terrasz, garázs, nagy kerttel. Belvárosi két szoba komfortos lakást cserélnék villanegyedben lévővel. Brezló, telefon: 2-22. 4906

ELADÓ nagyon szép fekvésű gyümölcsös telek egy szobával. Méhes-utca 124, délután. 4994

HÁZAT, házhelyet elad, ves? Forduljon Barbus irodájához, Mária királyné-utca 15. 4968

ELADÓ 1000 négyzetméter területű telek hely. Értekezni Dézma-utca 2, jobb-1. ajtó. 4978

CIFÉSZÜZLET, lakásnak is megfelelő, átadó sürgősen. Mikó-utca 81. 4976

NAGY házastelek eladó. Csillag-utca 2 szám. 4977

CSALÁDI ház nagy kerttel sürgősen eladó a Budai Nagy Antal-utca 7. Értekezni: Forduló-utca 7. 4978

ELCSERÉLNÉM 4 szoba, konyha kofortossal. Arany János-utca 21, II. emelet, 6. ajtó. (Sétatér). 4979

KÜLÖNFÉLEK

SZERDA este a színháztól a Malor utcáig elveszett egy női karóra. Becsületes megtaláló jutalomban részesül. Csillag-utca 78. 4980

VEGETARIÁNUS házikosztot kapok három személy. Árpád-ut 9. Léleknénál. 4981

FÉREGMENTES lakásomba tisztaság megőrzésére vennék. Ugyanott olcsón adó fürdőház, 36-37-es, jókarban lévő női cipő, néprádió, hegedű. Rudas-utca 11, 2-6 óra között. 4982

DR. NEMES István orvoshadnagy Oroszországból márciusban érkezett sítis címzettje vagy aki tud róla, szíveskedjék velem érintkezésbe lépni. Szentkirályi, Bástya-utca 15, földszint. 4983

Drága leánygyermek

NAGY LACIKA,

a Betlen-Kollégium I. oszt. tanulója temetése alkalmasból kifejezett áldozatos szeretettel és együttérző, óriási méretű, megható részvételt fogadják a testvérkeresztyén Egyházak, Magyar Népi Szövetségünk, Hívünk magyar Testvéreink, valamint faji és felekezeti különbség nélkül minden Testvérünk hálás köszönetünkkel.

Nagy Gyula petrozsényi ref. lelkes és családja.

Figyelem!

Vasárnap reggel fél 5 órakor kényelmes autóbussz indul

FÉLIXRE.

Vissza este 8 órakor.

Jelentkezés:
Budai Nagy Antal-u. 64, Papp

A Dermata Művek Bőr- és Cipőgyár R. T. Igazgatósága és munkássága mély megilletődéssel tudatja, hogy

GELTCH ERVIN

irodalónok

1947 június 18-án váratlanul elhunyt. Temetése június 20-án délután 5 órakor lesz a temetői kápolnából.

Emlékét szeretettel és tisztelettel őrizzük meg!

Szász István, az EMGE alelnöke visszaélt a demokrácia bizalmával

Míg a demokrácia iránti hűségéről beszélt, titokban Maniu magyar bérenceivel állott össze a MNSz ellen

Távozzék az EMGE éléről!

KOLOZSVAR. — Vasárnapi számunkban Csákány Béla dr., a MNSz főtitkára a bukaresti határozatokkal kapcsolatos nyilatkozatában többek között a következőket mondotta: „Egységet akarunk a dolgozó földművesek, a városi dolgozó kisemberek és a becsületes haladó értelmiségiek között, de nem akarunk egységet a kisajátított földesurakkal, a falu létszámnyolc elemével, a magyar közélet vámszedőivel”.

A demokratikus magyar népi egység megteremtése érdekében az országos végrehajtóbizottság elhatározta, hogy az elvtelen „magyar egység” harcozatásával a MNSz szervezeteibe beforakodott nem odavaló népellenes elemeket eltávolítja a romániai magyarság közéletének porondjáról. A dolgozó magyarság demokratikus egységének valóságos megtöretésére indított tisztogatásnak azonban ki kell terjednie azokra az intézményekre is, amelyek közvetlenül és közvetve irányt szabhatnak a romániai magyarság politikai és társadalmi útjának. Csákány Béla idézett nyilatkozata pontosan meghatározza azt a fonalat, hogy mit és kiket értünk magyar egység alatt és világosan következik ebből: a legszigorúbban meg kell vizsgálnunk a romániai magyar életben jelentős szerepet játszó intézmények munkáját és vezetőinek a dolgozó magyar nép iránti magatartását.

KIE AZ EMGE?

Az utóbbi időben egyre több szó esik az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületről. Meg kell néznünk hát, hogy a demokrácia mai fejlődési fokán a dolgozó magyar földművelés életében milyen szerepet tölt be ez az egyesület? És meg kell néznünk azt is, hogy vezetői megfelelnek-e azoknak a követelményeknek, amelyeket a romániai magyar földművelés érdekében ma parancsolóan megkövetelnek?

Gróf Mikó Imrének több mint száz évvel ezelőtti alkotása, az EMGE, később EMGE Mikó Imre Huszonkét év című könyvében azt megállapítja, hogy az egyesület a bécsi döntés előtt még a nagy- és középbirtokok egyesület volt. 1938-tól kezdve már mintegy 40.000 magyar gazdát tömörített a felügyelete alá tartozó gazdaságokba. „Erdélyi Gazda” című lapja pedig hatalmas példányszámban igyekezett a földművelés ujszerűsítését szolgálni.

Hogy a nagy- és középbirtokok egyesületéből mégsem sikerült a dolgozó magyar parasztság hatalmas szakmai szervezetét létrehozni s tekintélyesebb részében napán nagygazdákat szerveztek a 40.000 közé, két okkal magyarázható: tényleg vezetői földesurak maradtak, akik mint bérencék és igazgatósági tagok bent ültek a nagyipar barmányoszekeiben és földesuri földművelés politikájukat nem érezte magáénak a milliónyi magyar szelvényparasztság és törpebirtokok, tehát nem tekintette magáénak az EMGE-t és távolmaradt tőle.

A bécsi döntés után ez a földesipolitikai Északkeletben még ebben érvényesült és az EMGE vezetői ez a politika a fasiszta háború szolgálatába állította, nyilván figyelmeztetve a tájékozatlan gazdákat, hogy a mezőgazdasági érdekek fokozása a győzelem érdekében szükséges. A „nempolitikai” elve a fasiszta politika támogatásában nyilván nem érvényesült, mint ahogy nem érvényesült a karlita idők „Nemzeti Újjáépítés Arconala” megteremtésekor sem.

A felszabadulás után nagy szerepet várt volna erre az egyesületre. Még több, mint amennyit egy mezőgazdasági szakmai szervezetnek a parasztság szakmai nevelésében végeznie kell. A földreform demokráciánk első nagy vívmánya volt, az EMGE-nek hivatása lett volna — ha hangoztatott feladatát teljesíteni akarja —, hogy a népszerű magyar parasztság, a földművelő törpebirtokok oldalán

kezd akcióba a szociális igazságok érvényesüléséért. És mi történt? Az uralmuk védelmében a „nagy nemzeti veszteség” alapján minden követ megmozgatott a kisajátított volt földesurak vagyonszerzési ügyei terén, de a széles magyar földműves tömegek szociális igényeivel alig, vagy mitsem törődött. Így történthetett meg, amit Balogh Edgár egyik cikkében megállapított, hogy a magyar igényjogosultakról még egy hozzávetőleges kimutatásunk sincs. De az EMGE 1946 február 19-iki közgyűlésén elfogadott javaslatában többek között élesen szót emel azért, hogy „vizsgálják ki a helyszínen a „mintabirtok” kérésű magyar birtokosok kéréseit, mert ez nem történt meg”.

Hogy ez a szellem érvényesülhetett, azt nyilván az EMGE vezetésében kell keresnünk. Hiszen egy olyan mezőgazdasági szakmai intézményre, amely a széles magyar földműves tömegek érdekeit szolgálja, szükségünk van. De az már nem közömbös, hogy az erre hivatott egyesülettel vezetői miképpen sáfárkodnak.

KICSODA SZÁSZ ISTVÁN DR.?

Népiünknek, dolgozó magyar földműveseinknek szüksége van mezőgazdasági intézményre, de olyan formában, hogy az valóban

a falu dolgozóinak érdekeit szolgálja és ne váljon a volt kiváltságos földbirtokok osztály menedékévé. Eppen azért szükséges, hogy megtisztítsuk vezetőségét a reakció népellenes csatlósaitól.

Igy érkezünk el oda, hogy megvizsgáljuk az EMGE vezetőinek magatartását.

Egyike a legnagyobb szerepet játszó EMGE-vezetőknek Szász István dr., az egyesület ügyvezető alelnöke.

Szász István a felszabadulás után kompromittált multja ellenére helyet kapott az EMGE vezetésében, mert őszinte szándékot mutatott a demokratikus újjáépítésbe való tevékeny bekapcsolódásra. Közel háromszáz tevékenység azonban azt mutatja, hogy illojális volt a demokrácia iránt és szándékosan megfojtotta azokat, akik őszinte demokratikus munkát reméltek tőle.

Multja nem volt biztató, de demokráciánk türelme módot adott arra, hogy hasznos munkával beilleszkedhessék haladó demokratikus társadalmunkba. A fasiszta időkben tagja volt báró Atzél Edével, gróf Teleki Ádámmal, Bereczky Ernővel és Szolnoky Gyulával annak a hadtest keretén belül működő politikai bizottságnak, amely korlátlan hatalommal döntött kisemberek sorsa felett. A zaklatások nagy száma mutatta eredményes

munkáját. Illetékes fasiszta hatóságokhoz, amelynek Almay Béla alezredes volt a vezetője, Szász István a falvak lakóinak hangulatáról pontos jelentéseket küldött.

Visszaélt a földművesek bizalmával, elárulta rejtett természetességeit, hogy azokat a német hordák élemezésére tudják fordítani.

Az EMGE vezető helyéről mindent elkövetett, hogy a szovjetellenes fasiszta rablőháború gazdasági támogatása terén eredményeket mutasson fel. Az „Erdélyi Gazda” 1944 január 1-i számában azt magyarázta a gazdáknak, hogy „nemzetük sorsai lesznek”, ha a (német) győzelem érdekében a szükséges természetbeszolgáltatások alól kivonják magukat.

MIT JELENTETT SZÁSZ ISTVÁN „NEMPOLITIZÁLÁSA”?

Mint említettük, Szász István a felszabadulás után sima, előzékeny modorával el tudta hitetni, hogy meggyőződésből, őszinte szándékkal a demokráciát fogja szolgálni. A jelszót ugyan a „nempolitizálás” nem ő adta ki, de buzgón propagálta. És mi volt a „nempolitizálás” mögött? Ilyen kétszínű politikai közéletünkben még kevés ember produkált. Mialatt illeltes helyeken finom uri tag-

lejtésekké biztosított mindenkit a demokrácia iránti hűségéről, addig tevékeny részt vett azokban a földalatti támadásokban, amiket a MNSz ellen indítottak Maniu magyar gyászvitteivel.

Szász István készítette elő, hogy 1946 augusztus 15-én este 9 órakor az EMGE székházában az amerikai reakció egyik újságíró ügynöke és az EMGE több vezetője között találkozó jöjjön létre. A november 19-iki választások előtt

támogatta és együttműködött azokkal a titkosan szervezkedő reakcióssal, akik Horváth Dénes manista ügynökkel és más politikai kalandorokkal a magyarországi oroszok helyi fiókját, a „Magyar Demokrata Blokkot” akarták létrehozni.

Demokráciánk ébersége és a dolgozó magyar tömegek öntudatos magatartása megghusította ezeket a kísérletezéseket és Szász Istvánnak is vissza kellett huzódnia. A sorozatos vereségek óvatossá tették Szász Istvánt és társait, de magatartása mit sem változott. Vagy mit bizonyít az a tény, hogy a kitűnően szerkesztett és egyetlen magyar földműves lapnak, a „Falvak Népe”-nek terjesztését megakadályozta a gazdakörökben, mint azt, hogy Szász István nem akarja a gazdakörök és földműves társadalmunk kezébe juttatni a demokratikus, harcoss földműves lapot, a „Falvak Népe”-t, elzárva ezáltal földműves tömegeinket a sajtó útján történő mezőgazdasági oktatástól is.

Olyan időszakhoz értünk, amikor nem engedhető meg, hogy a reakciónak ilyen körmönfent lovagjai vezessék a nagy feladatokra hivatott EMGE-t. Szász Istvánnak el kell tűnnie az EMGE éléről!

„Nem kell sirni, mindenki hazajön...”

Munkánkat éppen úgy megfizették, mint a szovjet polgárokét — mondják a hazaérkező hadifoglyok

Színházba és moziba jártak, hangversenyeket hallgattak a hadifoglyok

KOLOZSVAR. — Ötvenegy kocsi álló hadifoglyoszerelvény halad át Kolozsváron — jelezték hivatalosan a kolozsvári Hazatérők Otthonának. A szállítmány érkezését a kora esti órákra, 7-8-ra jelölték meg. A jelentés beérkezése után nyugzó hangyabollyá változott az Otthon udvara és helyisége. A hatalmas kondérok alatt fellángoltak a tüzek és megkezdődött a nagy munka, hogy az érkező foglyokat meleg étellel láthassák el. A fátadságot nem ismerő önkéntes szolgálatban lévő asszonyokon kívül még mindazokat is bevitették, akik pillanatnyilag nem tartózkodtak az Otthonban.

A vonat késik és a forgalmi irodában megtudjuk, hogy csak éjjel érkezik be, mert várakoznia kell egy közbeeső állomáson. A türelmetlenül várakozó hozzátartozók azonban a hideg éjszakai idő-

ben is kitaranak helyükön mindaddig, amíg éjjel negyedtizenkettőkor be nem gördül a végtelennel látszó kocsi. Amíg a Demokrata Nők Szövetsége, a Dermata és Hazatérők Otthona szolgálatot teljesítő asszonyai a foglyok közt a meleg ételt osztják, cigarettát, kenyeret adnak számukra — felhasználjuk az alkalmat és elkeveredünk a hadifoglyok között.

SZIVÉSEN OTTMARADTAM VOLNA

Révész Lajos budapesti, Ráday-utca 25 alatti lakos Krasznoljecs környékéről érkezett. Épitkezésnél dolgozott. Elmondja, hogy a munkáját éppúgy megfizették, mint a szovjet polgárokét. Emberséges bánásmódban volt része. Étekezése jó volt. Egészséges és ha nem volna

nának hozzátartozói, szívesen maradt volna a Szovjetunióban.

Hasonlóképpen nyilatkozik Horváth László, aki a Don-vidékről jött, Bihar megyébe, Okány községbe igyekszik hazacsaládjához. Szénbányában dolgozott.

ILYEN SZÉP HANGVERSENYSÉNYT MEG NEM HALLOTTAM

— Jó dolgunk volt — mondja évés közben —, ékezésünk tápláló és elégséges volt. A tábortan nagyon ügyeltek a tisztaságra. Hetenként kétszer kellett tisztázni a fehéreműteltanunk és a munka után meleg zuhanyfürdőt kaptunk. A fürdés kötelező volt. A bányában együtt dolgoztunk a szovjet munkásokkal, akik semmiben sem éreztek velünk, hogy foglyok vagyunk. Türelmesen oktattak

munkánkra és jobban vigyáztak ránk, mint saját magukra.

Valaki közbeszólt: azt is mond el, hogy színházba jártunk és moziba. Sportoltunk is, Hangversenyt is hallgattunk, olyan szépet, hogy otthon nem hallottam még soha. A közbeszóltót Bányai Istvánnak hívják, Nyíregyházán a Simai-utca 7 szám alatt várja felesége és három gyermeke.

— Az én nevemet is tessék felírni — kér minket Hiloczky Lajos, Borsod megyéből, Kismér községből —, hadd legyen benne a kolozsvári újságban. És tessék megírni, hogy a vonatparancsnok szovjet alezredes a legjobb emberek egyike. Az uton egy kicsit már meg is tanult magyarul.

— Milyen volt az utjuk?

— Jó — felelik kórusban. — Ugy jöttünk mint a személyvonat. Mindenhol kaptunk ételtet bőséggel. Hoztunk magunkkal is. Velünk utazik egy orvos kapitány is, aki azért jött, hogy ha megbetegszik valaki, segítsen rá, de nem volt szükség rá ezideig.

— Milyen volt az utjuk Románián keresztül?

Értelmesarcu kiskunsági legény áll elénk. Turi Pál Jászapátiából.

EGÉSZ ROMANIABAN MINDENÜTT SZIVÉSEN FOGADTAK

— Mindenhol szívesen fogadtak. Az állomásokon kijötték elénk a román asszonyok is. Akikkel ha nem is tudunk beszélni, de mégis megértettük egymást. Én egy kezeset megtanultam már románul — magyarázza. — A román asszonyok kihozták nekünk az állomásra a fát kenyérrel és étellel, pedig tudjuk jól, hogy Romániának sincsen sok.

Elmondják még, hogy az egész Szovjetunióból jönnek haza a foglyok. Ezen a vonaton is különféle helyekről gyűjtötték össze őket. Van, akik Beszarábából, de vannak, akik a messze Kaukázusból jönnek. Fyvelők csak az egészségesek indultak utunk. A betegeteket előbb kórházba vitték és felerősítik őket, hogy kibírják a fátadságos utat. A legközelebbi helyről jött fogoly 18 napja van uton, így aránylag rövid idő alatt teremt meg a hozzá utat.

A vonat elindul. A hadifoglyok felülnek a kocsikba, az egyik még visszakiáltja egy síró asszonynak, aki várt valakit és nem érkezett meg.

— Nem kell sirni, mindenki hazajön, így rendel el Sztalin.

MŰVELŐDÉS

Vita az Írószövetségben az urbánus irodalomról Molter Károly előadása nyomán

Nagy érdeklődés fogadta a Romániai Magyar Írószövetség rendezésében Molter Károly előadását az urbánus irodalomról. Molter az irodalom és a városi kultúrkörnyezet viszonyát ismertette. Szemléletesen mutatta be, hogy a társadalmi mozgalmakkal párhuzamosan az irodalom is a városokból sarjad és ezt a jellegzetességet végig magán hordozza. Ugy európai, mint közelebbi magyar viszonylatban rámutatott a városi ember társadalmi és lelki alkotására, amely természetesen tükröződik az irodalomban, sőt átsugárzik a nem sajátosan városi irodalmi jelenségekre is. Az előadó gondolatmenetét a példák és idézetek szívesen fogadják. A befejezésben felvetette a kérdést, hogy tart az irodalom és vajon hogyan alakul városias jellege a jövőben.

A vita folytatásán először Salamón László szólalt fel és a városi irodalom rövid társadalmi elemzése után az irodalom jövőjéről beszélve, a szocialista realizmusban

látta az irodalom további fejlődési lehetőségeit.

Egy egyetemi hallgató felvetette a kérdést, milyen változások várhatók az erdélyi irodalomban, hogy vezet az erdélyi irodalom útja.

Az előadó válaszában a valóság megismerésében és ábrázolásában látta a legközvetlenebb feladatot és ezt az új irodalmi jelenségekkel igazolta.

Turnovszki Sándor felszólalása után Mészáros József az időszaki magyar irodalmi kérdésekre fordította a vitát, felidézte a haladó demokratikus irodalmi egység szükségességét fejezte ki, amelyben ottlünk a multbeli urbánus és népi ellentét.

Nagy István felszólalásában tovább mélyítette az előtte felvetettéket. Elemelte a romániai magyar társadalmi ellentétet, kifejtette a szocialista realizmusban

ezeken belül az irodalommal és az írókkal szemben támasztható politikai igényt.

— Az irodalmi egység — mondotta — oszakis haladó lehet. A kelet-európai országokban a földreform után, különösen Romániában és Magyarországon a haladó erők, illetve az igazi demokrácia egyre inkább szembekerül a konzervatív és a reakciós társadalmi maradványokkal. Ez a folyamat új szétválást és új csoportosulásokat hoz létre. Az egyik oldalon minden igazi humanista és demokrata író egyesül, a másik oldalon az ellentét és mindkét csoportban egy arconaló soraköznök fel azok, akik a multban akár népic, akár urbánusok voltak. A haladó oldalon a most és ma megoldásra váró társadalmi kérdések tisztázására és elbírálására vállalkoznak az írók és ez a helyzet a valóság és realizmus irodalmából kiküszöböli a városi vagy nemvárosi irodalom kérdését. A gazdasági vita Molter Károly zárószavával ért véget.

széles népi alapokra helyezük a közművelődést

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség központi közművelődési ügyosztálya értesítette a megyei közművelődési bizottságokat, hogy haladéktalanul vonják vissza tagjaikat az EMKE fiókjából és saját hatáskörükbe vegye át a magyar népfőiskolák, népi kollégiumok, népkönyvtárak és népi gyűjtemények (tájmúzeumok) teendőit. Az intézkedésre azért volt szükség, mert az EMKE-fiókok megszerzése elszigetelte az értelmiséget a munkásság és földművelés tömegeitől s egyben alkalmat adott arra, hogy reakciós elemek visszaférközzenek a közéletbe.

A központi közművelődési ügyosztály ugyanakkor felhívta a megyei és helyi szervezeteket, hogy a Petőfi-alap javára megindított szeg-gyűjtést és a Magyar Művelődési Napok szervezését fokozott mértékben folytassák, mert a Petőfi-alap teszi lehetővé a népfőiskolák és népi kollégiumok felállításához szükséges előkészületeket.

A megyei közművelődési bizottságok egyben megbízást kaptak arra, hogy minden magyar dalárdát kapcsoljanak be közvetlenül a MNSz helyi szervezeteibe. Mindaddig, amíg a Magyar Dalosszövetség átszervezése folyik, a MNSz közművelődési bizottságai szervezik meg a dalosnappályákat.

A központi közművelődési bizottság intézkedéseiben az az erőteljes fordulat jut kifejezésre, amelyet a MNSz országos végrehajtóbizottsága a magyar közélet megtisztítása és új, szélesebb népi alapokra való helyezése érdekében megszüretett.

Megkezdődik Kolozsváron a fokozottan szigorított árelenőrzés

Új hivatalos árakat állapítottak meg

KOLOZSVÁR. — Dán István alpolgármestert a belügyminisztérium táviratilag megbízta a kolozsvári ármegállapító és ellenőrző bizottság újjászervezésével, valamint annak vezetésével.

Csütörtökön délelőtt ült össze a városi házában az új ármegállapító és ellenőrző bizottság.

A bizottság ülésén megállapították, hogy pontos határvonalat kell húzni a tisztességes kereskedelem és az üzérkedésre alapozott álkereskedelem között. Rámutatott arra, hogy Kolozsvár piacán elszaporodtak a viszonteladó mozgósítók, akik a fogyasztók közötti és a termelők közötti bekele-

désükkel nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy az árak megfizethetetlenek.

A felszólalásokban rámutattak arra, hogy ezek a mozgósítók igen gyakran egyenesen terrorizálják a vevőket és megrendszabályozásuk nélkül el sem képzelhető a piaci árak betartása.

Elhatározták azt is, hogy azon a piacon, ahol a fogyasztóközönség szerzi be szükségleteit, nagyban felvásárlásokat és eladásokat nem engedélyeznek.

Az ármegállapító és ellenőrző bizottság foglalkozott ezután az új piaci árak megállapításával és az alább felsorolt cikkek új árait

a következőkben állapította meg: Zöldbab nagyban 80—90 ezer, kicsinyben 100 ezer, cseresznye 50—70 ezer, földieper 120—160 ezer, retek darabja 1—3 ezer, ujborgonya 60—80 ezer, hagyma 30—40 ezer, zöldborsó héjjal 40—50 ezer, héj nélküli 120 ezer lej. A többi élelmiszer árának változása nincs.

Végül a bizottság felhívással fordult a fogyasztóközönséghez, hogy saját érdekében is a legteljesebb mértékben támogassa az ármegállapító és ellenőrző bizottság munkáját, észrevételeivel forduljon közvetlenül a piacon állandó ügyeletet tartó árelenőrző irodához.

Molotov időszerűtlennek minősítette Marshall tervét

A Szovjetuniót meghívta azokra a tárgyalásokra, amelyeket az Európának nyújtandó amerikai segély felbontása érdekében fognak folytatni. Ugyanakkor az amerikai imperializmus által nyújtandó görög, királypártira áldozott, fasiszta kormány egyik háborús kibizást követi el a másik után demokratikus szomszédjaival szemben, a két nyugatnémetországi övezetben megnyilvánuló imperialista politikát pedig a „Novoje Vremja” állapítja meg, hogy az Németország széttagolására vezet és veszélyezteti a békét.

Ilyen körülmények között aligha lehet kétséges, hogy az amerikai segély és Marshall terve mit jelent. Molotov időszerűtlennek jelentette ki és bővebb felvilágosításokat kért a terrortól, a legbatalmasabb angol szakszervezet elnöke pedig élesen elítélte azt az amerikai imperialista politikát, amely egyik kezében dollárt, a másik kezében pedig atombombát tart.

Eisenhower benyújtotta lemondását?

MOSZKVA. — Petterson moszkvai angol nagykövét sajtóértekezleten kijelentette, általánosságban tájékozott a Molotov külügyminisztert a brit kormány véleményéről, hogy a Harvard-egyetemen elhangzott amerikai terv hatalmas jelentőségű lehet. Ugyancsak közölte, hogy a brit kormány nézete szerint ez teljes egészében gazdasági terv, nem pedig politikai. Ezután megkérdezte, van-e a szovjet kormánynak ezzel kapcsolatban olyan elgondolása, amelyet a brit kormány örömmel üdvözölhetne. Molotov kijelentette, hogy a kérdést nem tartja időszerűnek, de szívesen látna, ha részletesen tájékoztatnák a tervről.

Fogadta Molotov az ENSZ európai gazdasági bizottságának titkárát is.

narcho-fasiszták támadásaikkal azt akarják bizonyítani, hogy szükség van a balkáni ENSZ-vizsgálóbizottság Görögországban való maradására.

Athénben hivatalosan közölték, hogy kivégezték az ELLASZ ellenállási mozgalom tizenhárom halárait. Azal vádolták őket, hogy 1944 decemberében, a polgárháború idején, gyilkosságokat követtek el.

LEMONDOTT EISENHOWER AMERIKAI VEZÉRKARI FŐNÖK?

NEWYORK. — A „New-York Mirror” című lap szerint Eisenhower tábornok, az Egyesült Államok vezérkari főnöke benyújtotta lemondását Truman elnöknek. A lap úgy tudja, hogy az elnök a lemondást elfogadja. A hírt egyébként sem Washington-

ban nem erősítették meg, sem a Columbia-egyetemen, amelynek — mint a lap írja — Eisenhower tábornok lemondása után elnöke lesz.

JUGOSZLAVIA KÁRTÉRTÉST KÉR AZ USA-TÓL

BELGRÁD. — A „Tanjug”-ügynökség azt jelenti, hogy a jugoszláv kormány hivatalosan felkérte az Egyesült Államok kormányát, térítse meg a dunai hajók visszatartásával okozott károkat. A háború befejezésekor az amerikaiak 170 jugoszláv hajót visszatartottak megszállási övezetükben s a hajók nagyrészt csak 1946 novemberében adták vissza, miután a belgrádi kormány az ENSZ gazdasági tanácsához fordult az ügygel.

A „România Liberă” a gyantái gyilkos szabadlábraheli: czoinek megbüntetését követeli

BUKAREST. — A „România Liberă” című fővárosi lap első oldalán foglalkozik Czikó Lőrinc országgyűlési képviselőnek azzal a közléssel, amelyet a parlamentben a hadügyi kormányzathoz intézett Bridea hadnagy, a gyantái magyar földművesek gyilkosának szabadlábrahelyezésével kapcsolatban.

A tekintélyes fővárosi lap részletesen közli Bridea rémtetteit és rámutat arra, hogy a fasiszta hiéna 41 halálos áldozata között

van egy Tuchinca Ludovic nevű katona is, aki Bridea századában szolgált. A katona büne az volt, hogy könyörögni mert feleségéért és gyermekéért. Ezek gyantaiak voltak és Bridea társával az általa halálra ítélték közé állította őket is.

A lap végül megismétli Czikó Lőrinc kívánságát, hogy Brideat tartóztassák le, azokat pedig, akik bűnösök abban, hogy ez a fasiszta hiéna kiszabadulhatott, büntessék meg.

RIO-mozgó! Az ifjúság, mánor és muzsika filmje! Beethoven halhatatlan kíséző zenéje!

TAVASZISZONATA

Főszerepben: Szörényi Éva, Uray Tivadar és Benkő Gyula. — Pazar amerikai jazz és láncc kíséző műsorral.

Következő műsorunk: **A fehér legió.** Főszerepben: Claudette Colbert, Paulette Goddard.

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség ifjúsága mozgalmat indított a középiskolások, a tanulóifjúság nyári elhelyezésére, foglalkoztatására. Ennek során már 500 ifju nyári elhelyezéséről biztosították a CFR különböző munkahelyein. Az ifjak fizetése óránként 20 és 30.000 lej között váltakozik. Természetbeni juttatások: naponként egyszer meleg étel és minden elkészített folyóméter vasutvonal után 30 deka liszt. A munka július elsején kezdődik.

A tanulóifjúságot csoportokba szervezik és a MNSz ifjúsági vezetői részéről kap irányítást.

Felhívja a szervezet a tanulóifjakat, hogy jelentkezzenek az ország újjáépítésének nagy munkájánál. Jelentkezni lehet a MNSz ifjúsági csoportjánál, Farkas-utca 7 alatt (I. emelet), minden munkanapon déltől 4 és 6 óra között, Jakab János gazdasági felelős-nél.

Hol tartják meg az érettségi vizsgákat? A szegénysorsú diákokra és szülőkre súlyos terhet ró az érettségi vizsgák megállapítása

BUKAREST. — A nemzetnevelési minisztérium kijelölte az elméleti iskolák idei érettségi bizottságait.

Erdélyi vonatkozásban Kolozsváron 5 érettségi bizottság fog működni, Brassóban és Nagyszebenben pedig 2—2.

Kolozsváron a 13. számú érettségi bizottság a Baritiu-liceumban fog működni és itt érettségiznek a Baritiu-liceum, a Sjmion Stefan gyakorló gimnázium és a Micu-Klein liceum fii növendékei.

A 14. számú érettségi bizottság a Mária királynéről elnevezett liceumban fog működni és itt tesznek érettségit a Regina Maria, a Stanca, a Maica Domnului és a Zsidó leányliceum növendékei.

A 15. számú érettségi bizottság Kolozsváron a Principesa Elena-liceumban fog vizsgáztatni. Itt tesznek érettségit a Principesa Elena, a 2. számú fiuliceum és a kereskedelmi liceum tanulói.

Az 54. számú érettségi bizottság előtt, az Unitarius Kollégiumban tesznek érettségit az unitarius liceum, a magyar nyelvű állami önkormányzó gimnázium, a Marianum és a kolozsvári református fii és leányliceum növendékei.

Az 55. számú érettségi bizottság a református liceumban a szilágyosmlyői magyar liceum, a dési magyar vegyes liceum, a zilahi református liceum és a kolozsvári piarista gimnázium növendékeit fogja vizsgáztatni.

Brassóban a 22. számú érettségi bizottság előtt a Saguna-liceumban tesznek érettségit a Saguna, a Mesota, a Principesa Elena liceumok, a brassói kereskedelmi liceumok, a sepsiszentgyörgyi és a székelyudvarhelyi liceumok és a predeali katonai liceum növendékei.

Az 50. számú másik érettségi bizottság Brassóban a római katolikus liceumban fog működni és itt vizsgáznak a brassói római katolikus fii- és leányliceum, a kézdivásárhelyi római katolikus fiuliceum, a gyulafehérvári római katolikus fiuliceum és a székelyudvarhelyi református fiuliceum növendékei.

Az érettségi bizottságok székhelyének kijelölése és az intézetek növendékeinek e bizottságokhoz való beosztása súlyos anyagi megterhelést jelent az érettségiző ifjakra, de különösen azok szüleinek. A szilágyosmlyői, a dési és a zilahi növendékeknek Kolozsvárra kell jönniük, itt több napig elszállásolásról és étkezésről gondoskodniuk. A kézdivásárhelyi, székelyudvarhelyi és a gyulafehérvári intézetek növendékeit Brassóba való utazásra és időnapon ott-tartózkodásra kötelezi a beosztás.

A jelenlegi gazdasági és pénzügyi viszonyok között — eltekintve az érettségi díjtól — idegen városban az elszállásolás s étkezés még a legszerűbb igények mellett is, a jelenlősen megdrágult vasuti díjakkal, sokmillió anyagi megterhelést jelent a legtöbbször szegénysorsú szülőkre és diákokra.

Vesztett farkas garázdálkodott a Nadas mentén

KOLOZSVÁR. — László János huszéves türei lakos június 18-án, szerdán marhákat legeltetett a községi erdőszélen. Deletán 4 óra tájban a bokrok közül egy farkas rohant ki és rávetette magát az egyik tehénre. A heverésző László János egy husángot kapott fel a földről és nekirohant a farkasnak. A farkas kiharapta a marha orrát, utána a fiatal falusi legénynek ugrott, beleharapott a hasába, karján is súlyosan megsebesítette, majd elrohant Nádasköröd község irányába. A község mellett az erdőszélen három gyermek játszadozott. A farkas nekik rohant. Gilovan Ioan 12 éves gyermek nyakának ugrott, leszakította fejborét, majd leteperte a földre és arcán összeharapta. A többi gyermekek megijedtek, felmásztak a közeli fára, ahova a súlyosan sebesült Gilovan Ioan is követte őket. A farkas mászás közben visszarántotta a földre a kislitit és miután a két lábát és karjait összeharapta, elrohant.

ugrott és földreteperte az öregembert. Egész fejbőrét letépte, lemarangolta a húst az arcáról, leharapta ajkát, füleit és az orrát. Az egyik ló combjából nagy darab húst szakított ki, két tehenet súlyosan megsebesített, majd továbbrohant.

Goga Ioan 29 éves sárdi gazdálkodó a hegyről lefeléjövét talákozott a fenevaddal, amely nekiugrott és miután mellén és karjain összeharapta, elrohant az erdőbe.

Este 8 óra tájban a farkas ismét feltűnt az egyik, Kolozsszentmihály község közelében legelésző juhnyájánál. Berohant a nyáj közé és több juhot összeharapott. A juhászok nekiugrottak a farkasnak, lefogták és a pásztor agyonverte a veszett állatot.

A falusiak jelentették az esetet Kolozsváron, ahonnan bizottság szállott ki és helyszíni vizsgálatot indított. A bizottság beszállította a sebesülteket a kolozsvári Pasteur-intézetbe védőoltásra. A leg-súlyosabban sebesült Lázár Imre életbenmaradásához kevés remény van. Őt a sebészeti klinikán vették kezelés alá.

Az agyonütött farkas fejét levágták, beszállították a Pasteur-intézetbe, ahol kétséget kizáróan megállapították, hogy az állat veszett volt.

A Pasteur-intézet vezetője felhívja a lakosság figyelmét, hogy az esetleges fertőzés elkerülésére a nádasmenti községekben beszerzett tejet csakis forrált állapotban fogyasszák, mert még nem tudták pontosan megállapítani a veszett farkastól megharapott tehének számát és így nem tudták még azokat elkülöníteni.